

Reda-ut-häfte och andra redskap för att lösa missförstånd under skoldagen

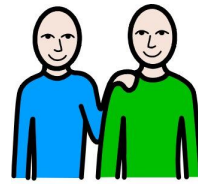

*Ebba Almsenius
Leg. logoped*

Utvecklings- och stödenheten, Härryda kommun

SPSM's Tillgänglighetsmodell

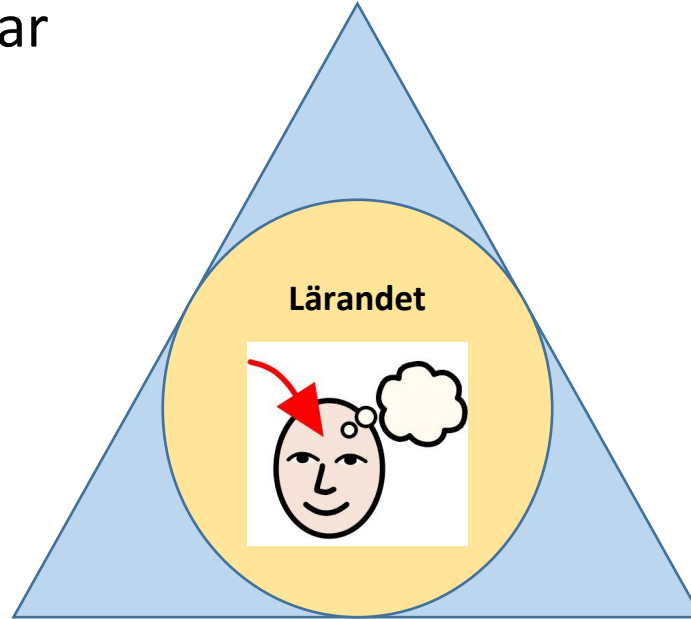
Inkluderingens olika delar

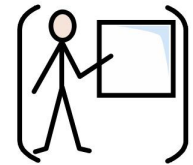
Social lärmiljö

Fysisk lärmiljö

Lärandet

Didaktisk lärmiljö

SOCIAL LÄRMILJÖ

Organisationsnivå:

- Arbetas det aktivt med värdegrunden på skolan?
- Arbetar elevhälsan främjande och förebyggande?
- Hur arbetar man med att tillgänglighetsanpassa lärmiljöerna?

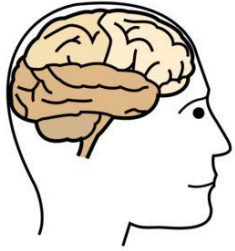
Gruppenivå:

- Hur arbetar man med elevers olikheter i klassen?
- Hur ser pedagogernas förhållningssätt ut?
- Modelleras socialt samspel och respekt?

Individnivå:

- Arbetar man med elevens förståelse för sitt fungerande?
- Arbetar man med att hitta alternativa strategier?
- Arbetar man aktivt med kommunikationsstöd?
- Känner sig eleven delaktig?

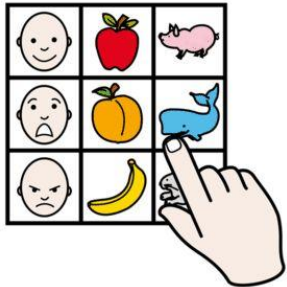

Innehåll:

Förståelse för elevers fungerande - Vad blir svårt och varför?

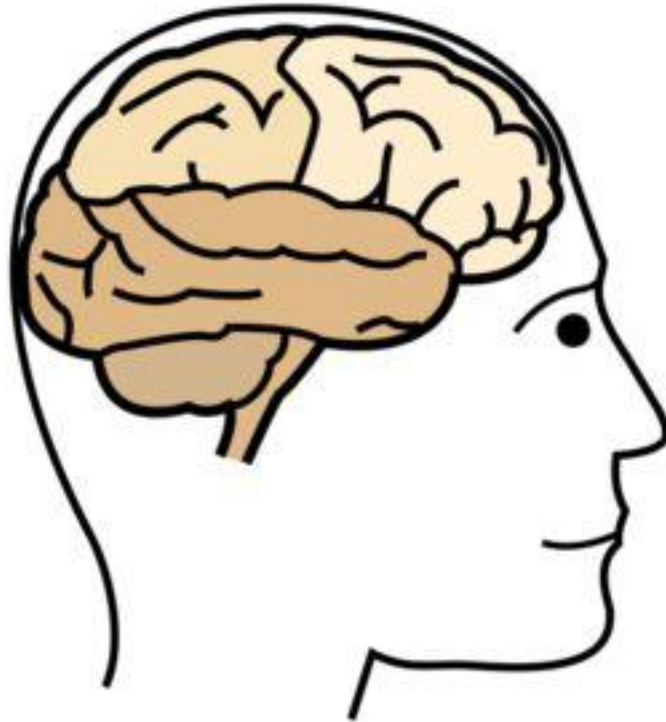

Bemötande - Hur kan vi jobba med vår egen kommunikationsförmåga för att bättre möta de elever som har svårt med kommunikation?

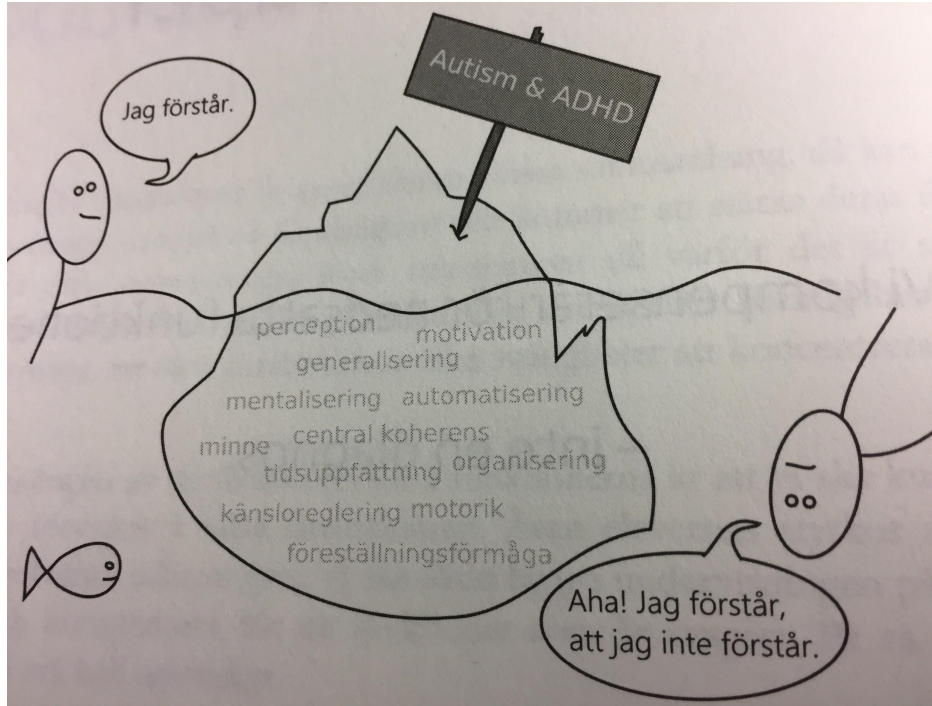

Kommunikationsstöd - Vilka alternativa metoder kan vi använda för att undvika onödigt prat?

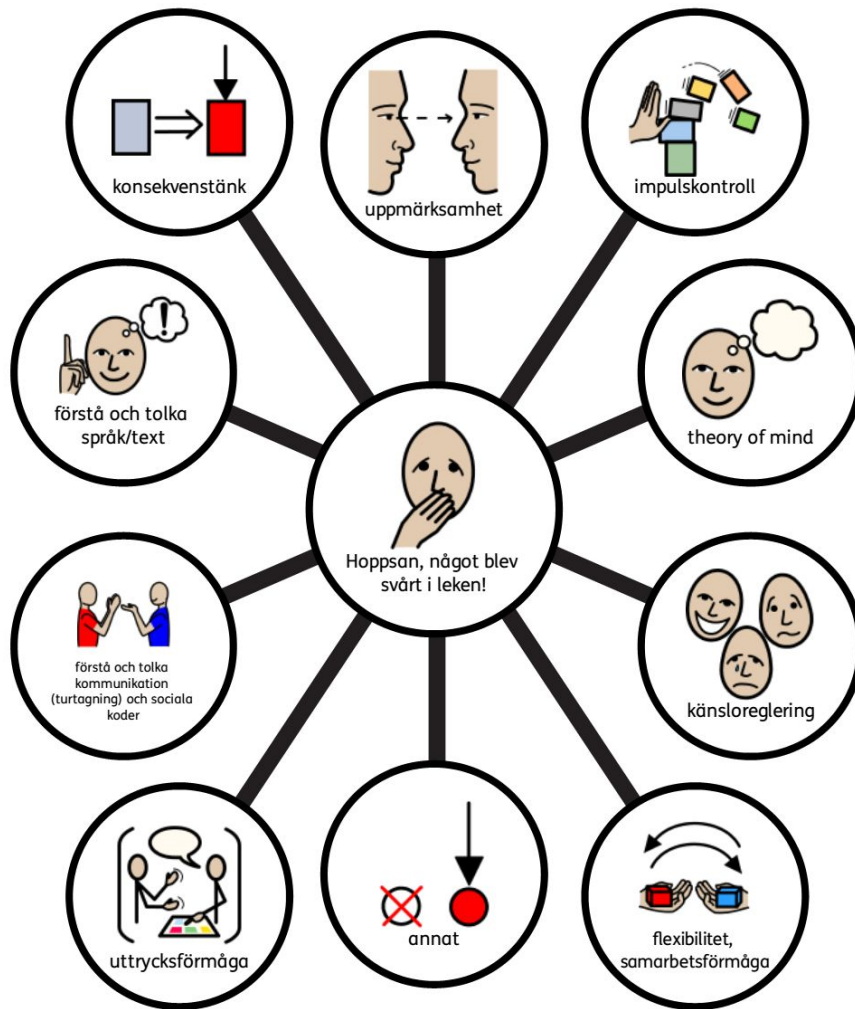
FÖRSTÅELSE

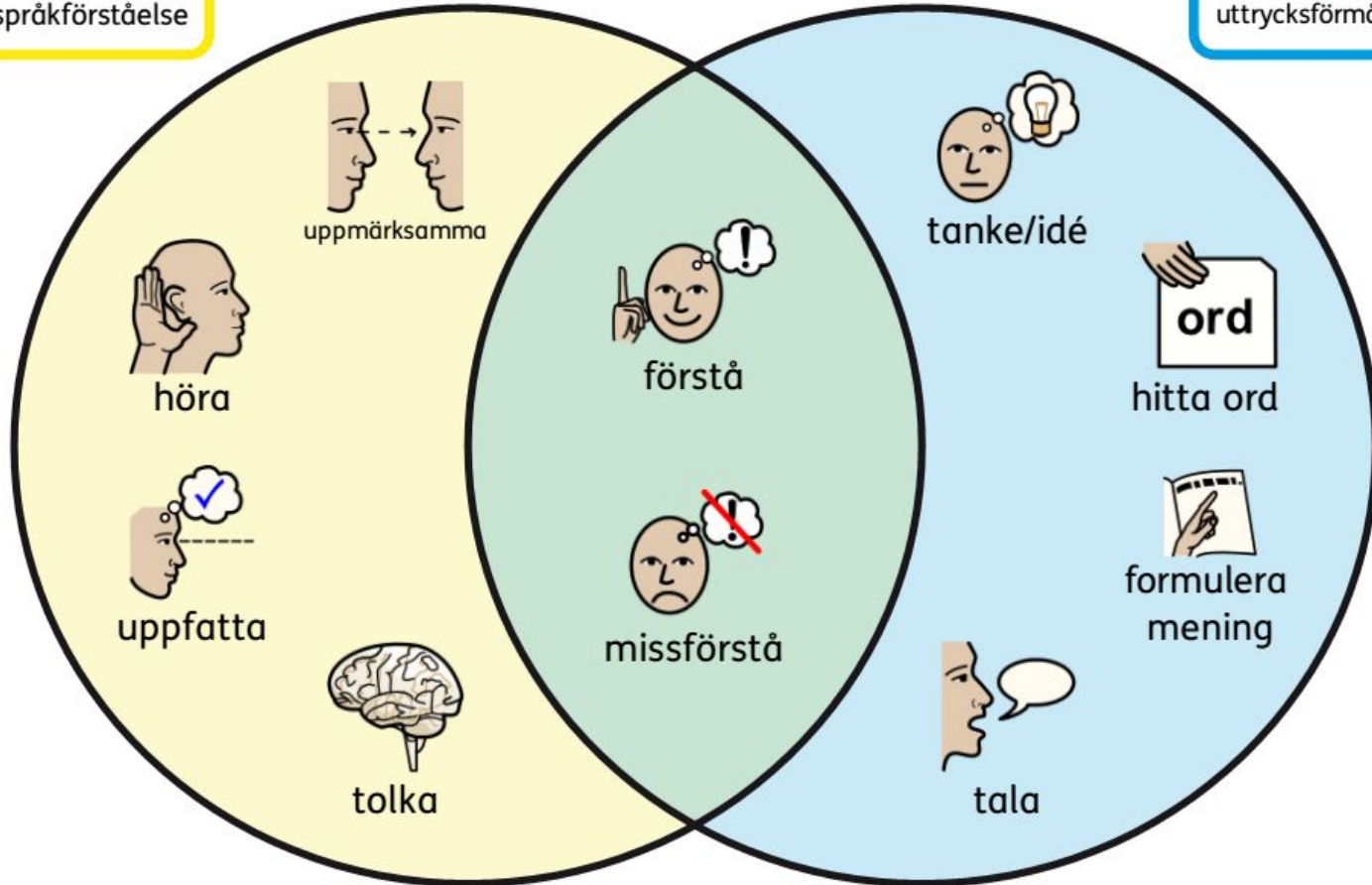
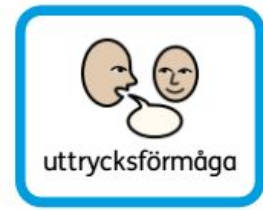
Det handlar om att kompensera för bristande förmågor

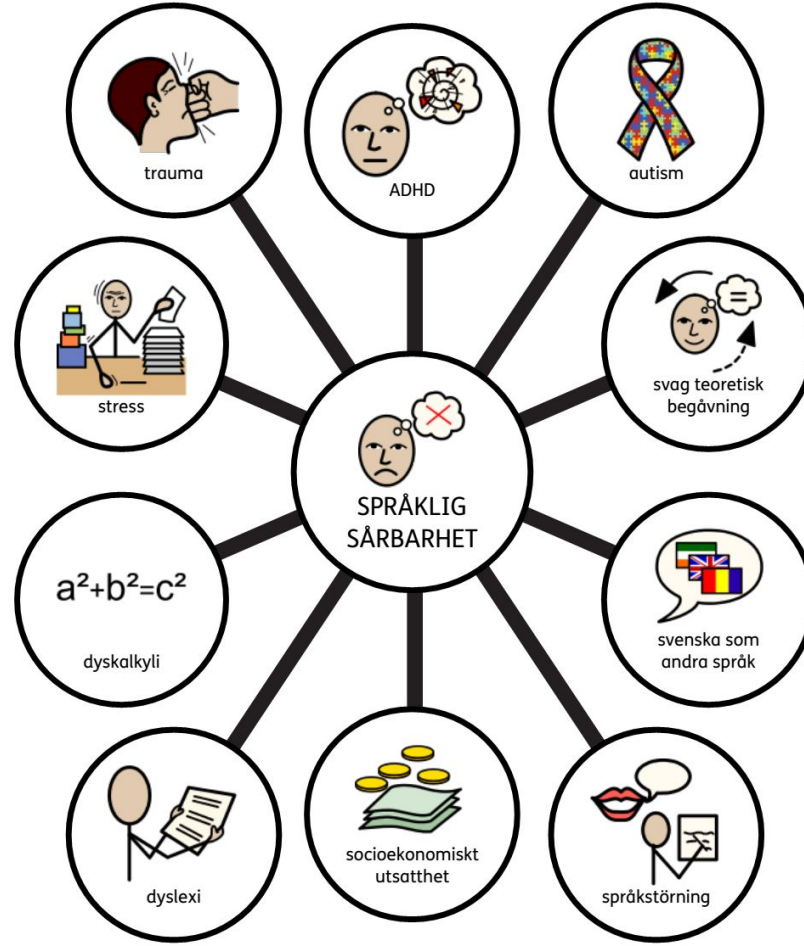
Linda Jensen - Inkluderingskompetens vid adhd & autism

SPRÅK

SPRÅKLIG SÅRBARHET

Lista styrkor och utmaningar i klassen

Det här är jag
BRA på

Jag är snabb.

Jag är kreativ.

Jag sjunger bra.

Det här
behöver jag
TRÄNA på

Att inte avbryta
när någon
annan pratar.

Att fråga om
jag får låna
andras saker.

Att vänta på
min tur.

BEMÖTANDE

Mänskliga relationer är centrala i skolan

Det samspel som äger rum mellan elever och lärare, liksom mellan elever, är viktigare för elevens framgång än vilken metod som helst för undervisning i läsning och skrivning, naturkunskap eller matematik. Eleverna engagerar sig mycket mer i skolarbetet om de känner att lärarna respekterar och bryr sig om dem.

Jim Cummins - Flerspråkiga elever - Effektiv undervisning i en utmanande tid

“Men vi måste ju markera inför de andra barnen att han gör fel!”

Hur kan vi göra istället?

- Bekräfta barnen som blir ledsna
- Bygg förståelse för olikheter

“Jag ser att du blev ledsen nu. Ibland går det lite för fort. Han tränar ju på att hinna stoppa sina händer och fötter.”

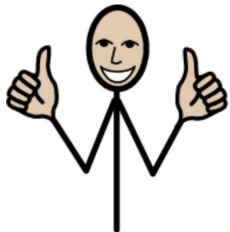
Vad kan vi göra mer?

- Jobba enskilt med individen som behöver hitta andra strategier för att ta sig in i leken
- Rigga situationer för eleven att lyckas
- Bekräfta eleven när det går bra!

Hur kan jag som lärare genom min KOMMUNIKATION underlätta och kompensera för elevens svårigheter? (Tänk på strategierna TOLKA och BEKRÄFTA!)

Bristande förmåga: MOTIVATION

Väv in elevens intresse och skapa uppgifter som hänger ihop med intresset. Sätt på ett klipp om Zlatans snyggaste mål. "Om Zlatan spelar 10 ligamatcher, vinner 5, förlorar 2 och spelar oavgjort 3, hur många poäng har då hans lag? Vinst = 3 p, oavgjort = 1 p, förlust = 0 p"

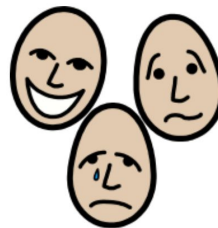
Bristande förmåga: FLEXIBILITET

Uppmärksamma det som eleven ägnar sig åt och förbered för avslut och övergång till nästa aktivitet. "Wow, vilken rolig lek ni leker! Om 5 minuter är rasten slut, då ska vi gå in och ha matte."

Bristande förmåga: IMPULSKONTROLL

Tolka och bekräfta det som händer, utan att tillrättavisa eller lägga någon värdering i det. Var tydlig med vad eleven förväntas göra eller vems tur det är. "Nu var din hand/mun jättesnabb. Nu är det Samiras tur att göra/säga."

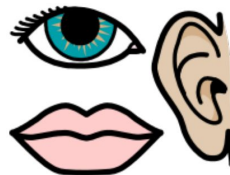
Bristande förmåga: AFFEKTREGLERING

Tolka och bekräfta känslan och hjälp eleven att återfå kontrollen över sig själv. "Jag ser att du är jättefrustrerad. Jag hjälper dig att plocka upp pennorna, så försöker vi igen om en stund. Du kämpar på grymt bra med uppgiften!"

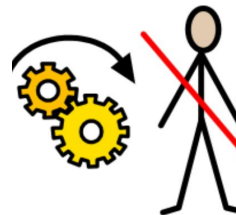
Bristande förmåga: KONCENTRATION

Uppmärksamma svårigheten, gör en paus eller ge alternativ. "Jag märker att ni har jättesvårt att koncentrera er just nu. Vi ställer oss upp, skakar loss hela kroppen och leker en liten lek." eller smyg fram till enskild elev "Du har koncentrerat dig länge, jag ser att du är trött. Sätt på lite musik i dina lurar och ta en vända i korridoren. Kom tillbaka om 5 minuter."

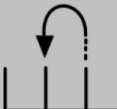
Bristande förmåga: KOMMUNIKATION

Eleven uttrycker sig med olämpliga ord eller genom att slås. Uppmärksamma beteendet och tolka det som brist på kommunikation - läs mellan raderna. "Jag ser att något är fel. Du tycker att jag gjorde något jättedumt nu. Jag fattar att du blev arg på mig nu. Förlåt, jag missförstod dig förut. Vi försöker lösa det tillsammans."

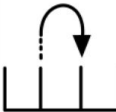
Bristande förmåga: AUTOMATISERING eller PLANERINGSFÖRMÅGA

Tolka och bekräfta elevens svårigheter att komma igång eller genomföra en uppgift. "Jag ser att du tycker att det är svårt att vet i vilken ordning du ska göra. Kom vi gör en lista steg för steg!"

 Förebyggande/ligga steget före
(strategier som du som sändare i
kommunikationen kan använda)

"Nu ska jag förbereda er på vad som händer sen." (Även om du som lärare har gått igenom dagens struktur så kan du behöva sammanhangsmarkera och förbereda inför rutinbrytande aktiviteter.)

"Kan ni komma på vad som är nästa steg?" (Ta hjälp av eleverna att förbereda sig själva på övergångar eller kommande moment/aktiviteter.)

"Jag behöver er hjälp..." (Låt eleverna känna att de tar ansvar.)

"Så här brukar jag tänka så här när det blir svårt..." (Ge exempel på strategier när eleverna inte har förmågan att komma på själva.)

"Jag vill fråga dig en sak..." (Presentera den kommunikativa funktionen "fråga" innan du ställer frågan. För en del elever är frågor mycket kravfyllda och ibland hinner de förbereda sig på att det är just en fråga som kommer, om man först presenterat syftet med sin kommunikation.)

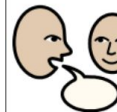

"Vi gör tillsammans först..." (Modella och gör tillsammans med eleverna, ibland många gånger, innan de lämnas till att göra helt på egen hand.)

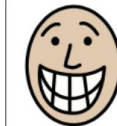
Strategier för att förebygga och avleda konflikt

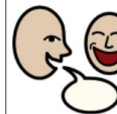
Avleda/byta fokus
(strategier som du som sändare i
kommunikationen kan använda)

"Jag ska berätta vad jag gjorde igår..." (Många elever tycker om att höra lärare berätta om sådant hen gör när hen inte är lärare.)

"Jag vill berätta något spännande för er..." (De flesta elever spetsar öronen när något spännande eller mystiskt kommer på tal.)

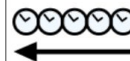
"Jag ska berätta något roligt/tokigt." (Avled med humor.)

"Vet ni vad jag såg på youtube imorse?! Jag ska visa..." (Visa eleverna något som bryter deras fokus, men kanske ändå "lurar" in dem i undervisningen.)

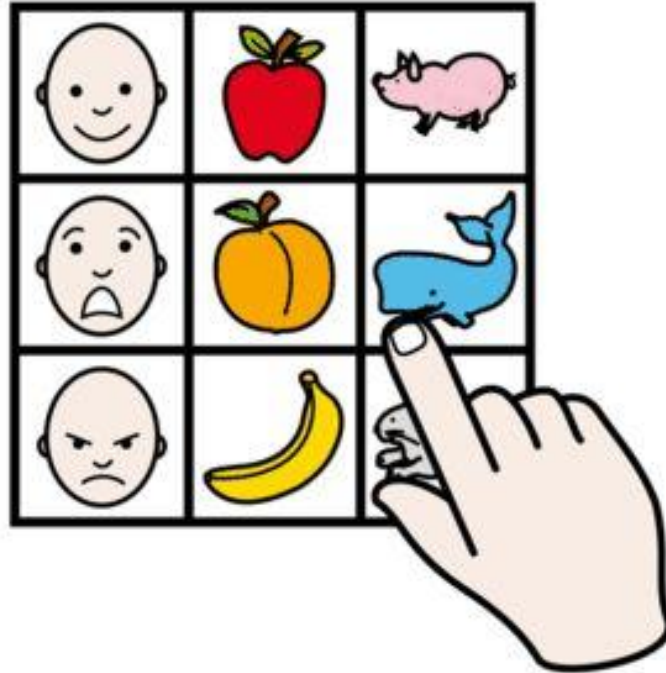

"Igår fångade jag en ny Pokémon!" (Avled genom att börja prata om sådant som intresserar eleven.)

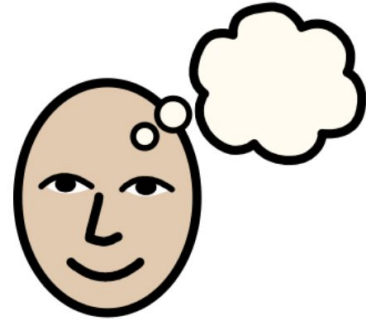
"När jag var liten..." (Många elever tycker om att höra om hur det var "förr i tiden".)

KOMMUNIKATIONSSTÖD

VISUALISERA MERA!

- sociala berättelser
- ritprat/datorprat
- seriesamtal
- pekprat med bilder
- kroppskommunikation

Jag får tänka vad jag vill...

... men jag får inte säga vad jag vill, eftersom ord kan sära en annan människa.

Ibland har vi vikarier.

De vet inte hur vi fungerar och att det ibland går lite för fort.

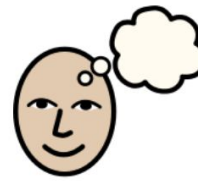
Då kan vikarierna bli arga...

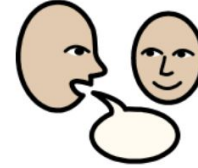
... och det blir många missförstånd.

När vuxna skäller på oss, smittar det av sig och vi blir arga tillbaka.

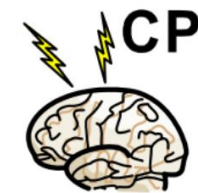
Jag får tänka och tycka precis vad jag vill...

... men jag får inte lov att säga vad som helst.

Ord kan kränka och göra illa precis som fysiskt våld.

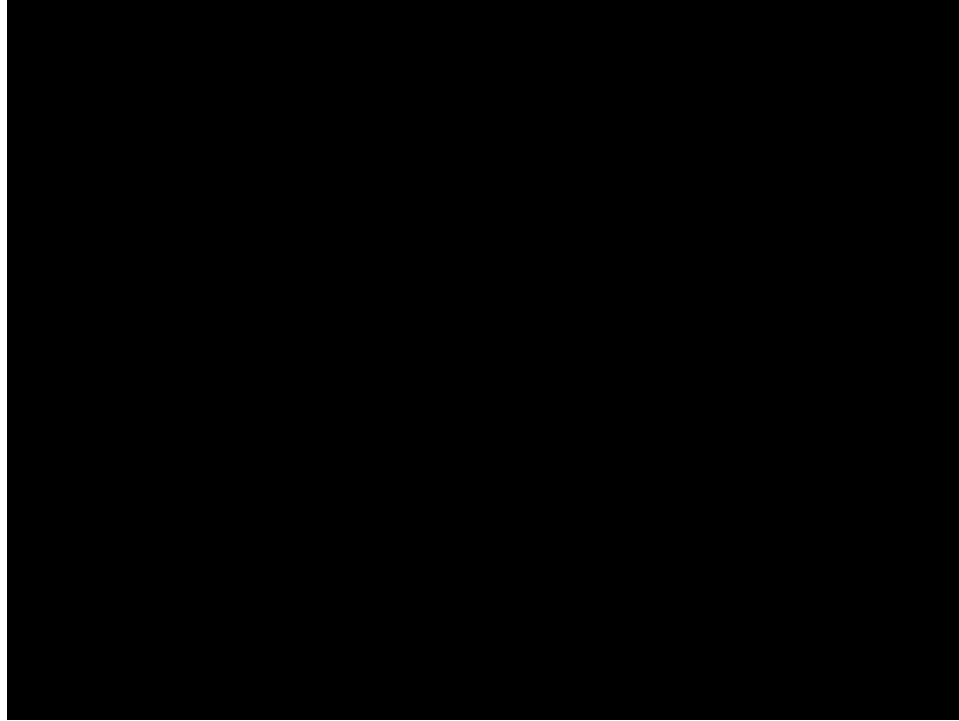

Så här säger jag: "Han är helt jävla cp." "Han är en idiot."

Så här kan jag säga istället: "Jag blir så jävla arg och frustrerad när jag inte förstår vad han säger och när han blir arg på oss."

Reda-ut-häfte

När det är svårt att sätta ord på känslor

- “checka in” eleven på morgonen
- förebygg konflikter - ställ rimliga krav

Hur jag mår idag

Jag känner mig glad eller motiverad.

Jag mår bra, känner mig lugn.

Jag känner mig stressad.

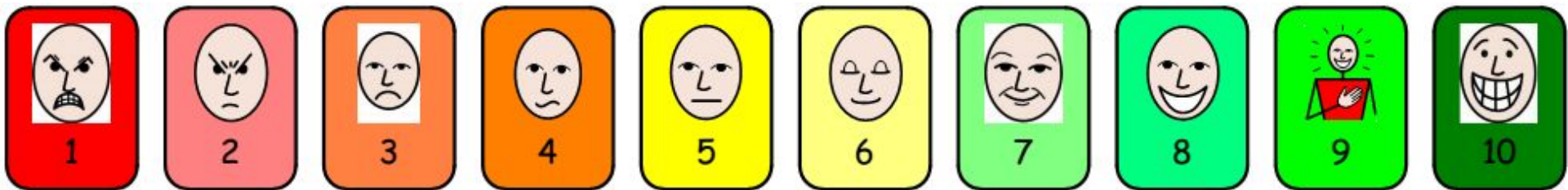
Jag känner mig upprörd eller arg.

Jag mår jättedåligt, orkar ingenting.

Känsloskolor

Kartläggning viktig!

- Hur fungerar eleven?
- Vilka situationer blir svåra?
- När lyckas eleven i relationer och socialt samspel?
- Hur upplever eleven sina egna och andras känslor?

Exempel: Elev som har svårigheter med affektreglering.

NÄR JAG BLIR ARG

Så här reagerar jag när jag blir arg:

-
-
-
-
-

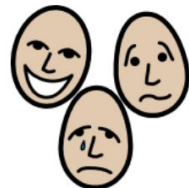
Så här känns det för mig när jag blir arg:

-
-
-
-
-

Detta gör mig arg:

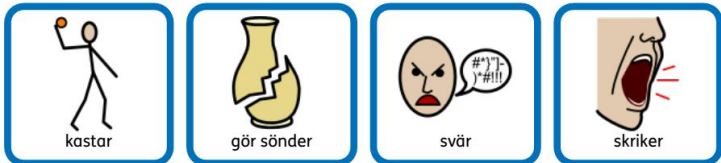
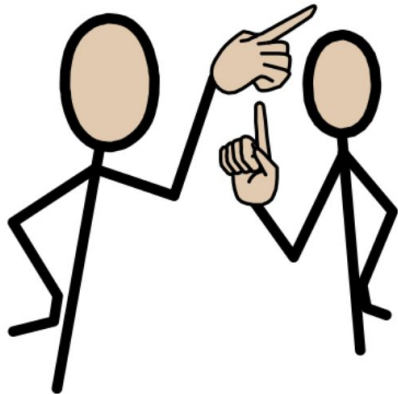
-
-
-
-
-

Så här reagerar andra när jag blir arg:

-
-
-
-
-

SÅ HÄR REAGERAR JAG NÄR JAG BLIR ARG

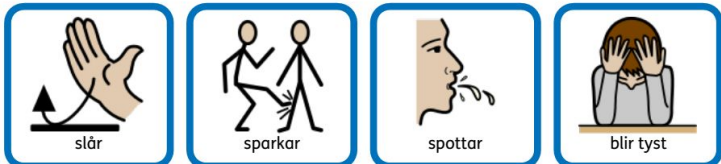

kastar

gör sönder

svär

skriker

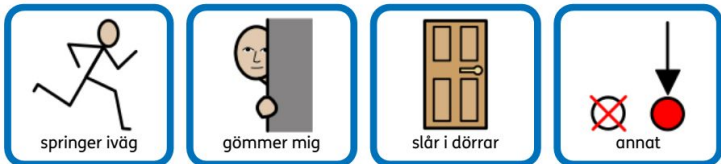

slår

sparkar

spottar

blir tyst

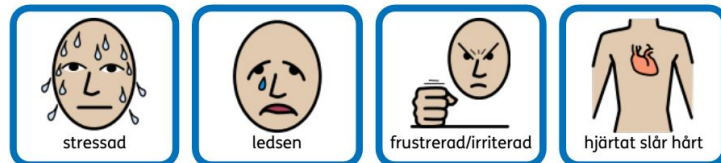
springer iväg

gömmar mig

slår i dörrar

annat

SÅ HÄR KÄNNS DET FÖR MIG NÄR JAG BLIR ARG

stressad

ledsen

frustrerad/irriterad

hjärtat slår hårt

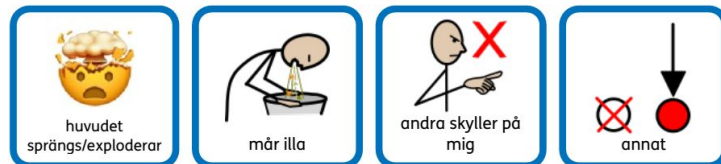

ont/klump i magen

ont/klump i halsen

klia i kroppen

svart för ögonen

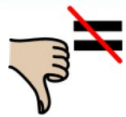
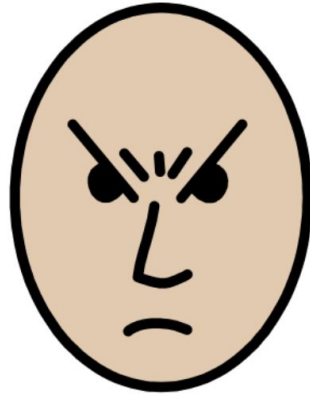
huvudet sprängs/exploderar

mår illa

andra skyller på mig

annat

DETTA GÖR MIG ARG

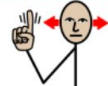
orättvisor

att inte bli lyssnad på

när jag inte får avsluta t.ex. Ipad-spel

när någon säger nej/inte till mig

när andra bestämmer över mig

när någon ljuger

när jag inte vet vad som ska hända

när andra är arga

när någon skrattar åt mig

när någon tvingar mig

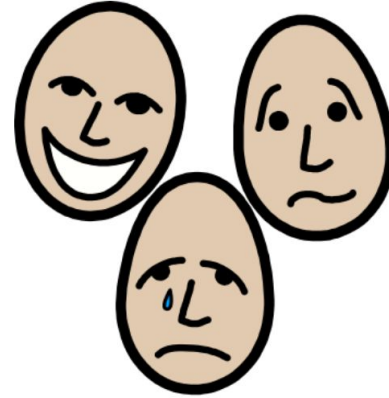

när jag måste sitta still för länge

annat

SÅ HÄR REAGERAR ANDRA NÄR JAG BLIR ARG

skäller på mig

blir rädda

tycker det är spännande

tycker det är kul

blir arga tillbaka

blir ledsna

försöker hålla sig lugna

ignorerar mig

vill hjälpa mig

håller fast mig

pratar med mig

annat

Tack för mig!

